

การทาคัดค้านตัวเงิน

นางสาวสมิตรา ชื่นชมชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-616-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17049532

PROTEST OF BILLS

MISS SUMITRA CHUENCHOMCHAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-616-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การทาค่าคัดค้านตัวเงิน

โดย

นางสาวสุมิตรา ชื่นชมชาติ

ภาควิชา

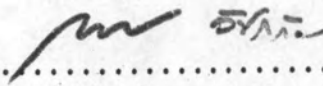
นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

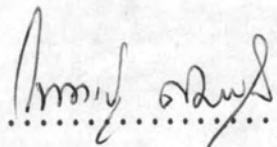
รองศาสตราจารย์ธัชชัย ศุภผลศิริ

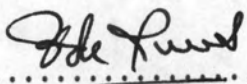

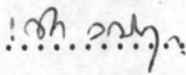
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

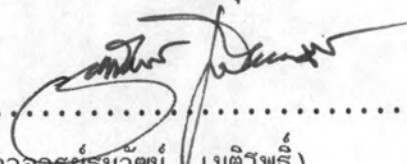

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ธัชชัย ศุภผลศิริ)

.....กรรมการ
(อาจารย์เกริก วงศ์กุล)

.....กรรมการ
(อาจารย์ธันวาคม เนติโพธิ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมิตรา ชื่นชมชาติ : การทำคำคัดค้านตั๋วเงิน (PROTEST OF BILLS) อาจารย์
ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ธัชชัย สุกผลศิริ, 154 หน้า. ISBN 974-584-616-3

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ทรงตั๋วเงินต้องทำคำคัดค้านเมื่อตัวขาดความเชื่อถือ เพราะผู้จ่ายหรือผู้รับรองไม่รับรองหรือไม่ใช้เงินตามตัว และเสนอการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องการทำคำคัดค้านให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายและการใช้ตั๋วเงินในทางพาณิชย์ โดยศึกษาหลักกฎหมายไทยและหลักกฎหมายต่างประเทศ ประกอบกับอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ พบว่า การทำคำคัดค้านเป็นหลักเกณฑ์ที่ยอมรับกันโดยทั่วไป แต่กฎหมายของบางประเทศมีหลักเกณฑ์ที่ไม่เคร่งครัดเท่ากฎหมายของไทยทั้งในแง่วิธีปฏิบัติและผลทางกฎหมาย ในส่วนของกฎหมายไทยนั้น พบว่าการทำคำคัดค้านเมื่อตั๋วเงินขาดความเชื่อถือยังคงมีความสำคัญ เพราะคำคัดค้านจะเป็นพยานหลักฐานที่แสดงว่าผู้ทรงตั๋วเงินได้ยื่นตัวให้ผู้จ่ายหรือผู้รับรองให้ทำการรับรองหรือใช้เงินแล้ว แต่ได้รับการปฏิเสธ และมีความสัมพันธ์กับบทบัญญัติอื่นอีกมาก อย่างไรก็ตาม เห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวก็เป็นหลักเกณฑ์ที่ก่อภาระหน้าที่แก่ผู้ทรงตั๋วเงินและต่อการดำเนินธุรกิจที่ต้องใช้ตั๋วเงินที่ต้องการความคล่องตัวอยู่มาก ซึ่งสมควรปรับปรุงให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับยุคสมัยขึ้น

วิทยานิพนธ์นี้ได้เสนอแนะว่า ควรที่จะมีการปรับปรุงแก้ไขทั้งในส่วนของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 21 ตั๋วเงิน และกฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม กฎที่ 67 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2471 อาทิ การกำหนดให้ต้องทำคำคัดค้านเฉพาะในกรณีตั๋วเงินต่างประเทศ การนิยามคำว่า "ตั๋วเงินในประเทศ" และ "ตั๋วเงินที่ออกมาจากต่างประเทศ" การขยายกำหนดเวลาทำคำคัดค้าน การกำหนดให้มีผู้หน้าที่ทำคำคัดค้านมากกว่าที่กฎหมายกำหนดในปัจจุบัน ตลอดจนการกำหนดให้มีกรณีที่ไม่ต้องทำคำคัดค้านมากขึ้น

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต *สมิตรา ชื่นชมชาติ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ธัชชัย สุกผลศิริ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C270624 : MAJOR LAW

KEY WORD: : PROTEST / BILL

SUMITRA CHUENCHOMCHAT : PROTEST OF BILLS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. DHAJJAI SUBHAPHOLSIRI, 154 pp. ISBN 974-584-616-3

The purpose of this research is to analyse the problems incurred due to the requirements of the laws as a result of which the holder of a bill shall be required to make a protest in the cases where the bill is dishonoured by non-acceptance or non-payment. It is also to propose an amendment to the method of making a protest in order for it to be in line with the general legal principles and the commercial practice with regard to the bills. This research and analysis have been made under the Thai and foreign legal principles and the international conventions in regard thereto.

From such research and analysis, it is found that the rule of making a protest is generally accepted. However, the laws of some countries are not as strict as the Thai laws both in terms of the implications and practices. From the analysis of Thai laws, it is found that the requirement for the making of a protest of a dishonoured bill is an important aspect since such a protest shall be evidence that the holder has presented such a bill to the drawee or the acceptor to accept the same and/or to make payment thereunder and which has been refused. Also, such a requirement is related to many other provisions of the laws. Nevertheless, the said requirement has caused a burden to the holder and to the smooth operations of businesses whereby the bill is involved. Therefore, it is imperative that laws be amended thus making them more flexible and suitable to the modern age.

This thesis suggests that both the Civil and Commercial Code, Book III, Title 21 : Bills, and the Regulation of the Minister of Justice No.67 dated 15th February B.E.2471 be amended in certain areas, i.e. the making of a protest shall be required only in the case of a foreign bill, the definitions of the terms "Inland Bill" and "Foreign Bill" should be established, the extension should be made with respect to the period for making a protest, the criteria of persons eligible or responsible in the making of a protest should be added to the ones as presently provided by laws, and the adding of circumstances whereby the making of a protest shall not be required.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2536

ลายมือชื่อนิสิต.....*สุมิตรา ชูเอนชอมชาต*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Dr. Subhapholsiri*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของท่านรองศาสตราจารย์ ธีรชัย ศุภผลศิริ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ซึ่งได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้เขียนทั้งแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า การให้คำแนะนำในการเขียน การตรวจและแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ที่กรุณาได้รับเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์เกริก วัฒนกุล ท่านอาจารย์ธเนศวร เนติโพธิ์ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และท่านอาจารย์สวินัย เสตเสถียร ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งในพระคุณของท่านที่ได้ให้คำแนะนำต่าง ๆ ตลอดจนได้สละเวลาอันมีค่าในการตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ดารافر ธีระวัฒน์ ที่กรุณาให้ข้อมูลข้อคิดเห็น และให้กำลังใจแก่ผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนขอขอบพระคุณธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ที่ได้มอบทุนเพื่อสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียน

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณสุวรรณ วงศ์ศรีวงศ์ คุณสมพร กรรमारณิช แห่งบริษัท ซินเดซ แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด ที่กรุณาให้โอกาสและเวลาแก่ผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือและกำลังใจจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ และเพื่อนร่วมงานทุกคน

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าและประโยชน์ในทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาคุณแต่บิดามารดา คุณอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ตลอดจนพี่ ๆ ทั้งสี่คนของผู้เขียนที่ได้ให้ความสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมา สำหรับความบกพร่องที่เกิดขึ้นในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

- เหตุจำเป็นที่ไม่สามารถทำคำคัดค้านได้.....	27
- หน้าที่ของผู้ทรงและผู้สลับหลัง เมื่อทำคำคัดค้านแล้ว.....	30
- ผลของการไม่บอกกล่าว เรื่องการทำคำคัดค้านภายในกำหนด..	32
- กรณีที่ไม่ต้องทำคำคัดค้าน.....	33
- เมื่อทำคำคัดค้านการไม่รับรองแล้ว ก็ไม่ต้องทำคำคัดค้านการ ไม่ใช้เงิน.....	33
- การใช้คำพิพากษาแทนคำคัดค้าน.....	34
- ผู้สั่งจ่ายหรือผู้สลับหลัง เขียนข้อกำหนด "ไม่จำเป็นต้องมีคำคัดค้าน" ไว้ในตัวเงิน.....	34
- ผู้จ่ายบันทึกข้อความขอปิดการรับรองหรือการใช้เงินลงใน ตัวแลกเงิน.....	36
บทที่ 3 การทำคำคัดค้านตามหลักกฎหมายต่างประเทศ.....	37
- การทำคำคัดค้านตามหลักกฎหมายประเทศอังกฤษ.....	37
- ความหมายของการทำคำคัดค้าน.....	37
- ประเภทของตัวเงินที่ต้องทำคำคัดค้าน.....	38
- ความหมายของ "ตัวเงินภายในประเทศ" และ "ตัวเงิน นอกประเทศ".....	42
- กรณีที่ต้องทำคำคัดค้าน.....	44
- กรณีที่ไม่ต้องทำคำคัดค้าน.....	49
- การทำคำคัดค้านตามหลักกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา.....	51
- ความหมายของการทำคำคัดค้าน.....	51
- ประเภทของตัวเงินที่ต้องทำคำคัดค้าน.....	52
- ความหมายของ "ตัวเงินภายในประเทศ" และ "ตัวเงิน นอกประเทศ".....	54
- กรณีที่ต้องทำคำคัดค้าน.....	54
- กรณีที่ไม่ต้องทำคำคัดค้าน.....	57

- การทำคำคัดค้านตามหลักกฎหมายประเทศฝรั่งเศส.....	58
- ความหมายของการทำคำคัดค้าน.....	58
- ประเภทของตัวเงินที่ต้องทำคำคัดค้าน.....	58
- กรณีที่ต้องทำคำคัดค้าน.....	59
- กรณีที่ไม่ต้องทำคำคัดค้าน.....	61
- การทำคำคัดค้านตามหลักกฎหมายประเทศญี่ปุ่น.....	61
- ความหมายของการทำคำคัดค้าน.....	62
- ประเภทของตัวเงินที่ต้องทำคำคัดค้าน.....	62
- กรณีที่ต้องทำคำคัดค้าน.....	63
- กรณีที่ไม่ต้องทำคำคัดค้าน.....	65
- การทำคำคัดค้านตามอนุสัญญาว่าด้วยตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญาใช้เงิน..	66
- ความหมายของการทำคำคัดค้าน.....	69
- ประเภทของตัวเงินที่ต้องทำคำคัดค้าน.....	70
- กรณีที่ต้องทำคำคัดค้าน.....	70
- กรณีที่ไม่ต้องทำคำคัดค้าน.....	74
บทที่ 4 ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับการทำคำคัดค้านตามกฎหมายไทย.....	76
- การเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การทำคำคัดค้านตามกฎหมายไทย กฎหมาย ต่างประเทศ และอนุสัญญาระหว่างประเทศ.....	76
- ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกำหนดให้ต้องทำคำคัดค้าน.....	89
- ปัญหาเกี่ยวกับประเภทของตัวเงินที่ต้องทำคำคัดค้าน.....	89
- ปัญหาเกี่ยวกับนิยามของคำว่า "ตัวเงินในประเทศ" และ "ตัวเงิน ที่ออกมาจากต่างประเทศ".....	90
- ปัญหาเกี่ยวกับกำหนดเวลาทำคำคัดค้าน.....	92
- ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ทำคำคัดค้าน.....	93
- ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำคัดค้าน.....	94
- ปัญหาเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบทบัญญัติของกฎหมายกับ ข้อกำหนดในกฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม.....	95

- ปัญหาเกี่ยวกับการใช้แบบพิมพ์ตามที่กำหนดในกฎเสนาบดีกระทรวง ยุติธรรม.....	96
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	112
ประวัติผู้เขียน.....	154